

Sygn. akt III CSK 105/20

POSTANOWIENIE

Dnia 18 grudnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marcin Krajewski

w sprawie z powództwa K. T.

przeciwko D. T.

o ustanowienie rozdzielności majątkowej małżeńskiej,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 18 grudnia 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w K.

z dnia 12 grudnia 2019 r., sygn. akt XI 1Ca (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 12 grudnia 2019 r. Sąd Okręgowy w K. zmienił wyrok Sądu Rejonowego w K. z 4 lipca 2019 r. w ten sposób, że oddalił powództwo o ustanowienie między stronami rozdzielności majątkowej oraz rozstrzygnął stosownie do tego o kosztach postępowania za obie instancje.

Powód wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych sprowadzających się do oceny tego, czy w razie separacji faktycznej uniemożliwiającej małżonkom współdziałanie w zarządzie majątkiem wspólnym art. 52 § 1 k.r.o. daje podstawę do uzależnienia dopuszczalności ustanowienia rozdzielności majątkowej od

dodatkowych okoliczności faktycznych, wiązanych z zaistnieniem stanu pociągającego za sobą naruszenie bądź poważne zagrożenie interesu majątkowego przynajmniej jednego z małżonków.

W odpowiedzi pozwana wniosła o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenie od powoda zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecnictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Skarga kasacyjna stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, wyrażającym się w szczególności w konieczności zapewnienia jednolitej wykładni i jednolitego stosowania prawa.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest wyłącznie problem o charakterze prawnym, a nie faktycznym lub wynikającym ze stwierdzonych przez skarżącego uchybień Sądu. Jego rozstrzygnięcie powinno stwarzać przy tym realne i poważne trudności, a także mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia innych spraw. Skarżący winien jest przedstawić pogłębioną argumentację prawną, bowiem zagadnienie prawne musi mieć charakter ściśle jurydyczny, powstały na tle konkretnego przepisu prawa. Nie może ono odnosić się do subiektywnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego (zob. postanowienia SN z 16 maja 2018 r., II CSK 15/18; z 24 kwietnia 2018 r., IV CSK 552/17; z 19 kwietnia 2018 r., I CSK 709/17; z 10 kwietnia 2018 r., I CSK 733/17).

W ocenie Sądu Najwyższego brak jest podstaw do przyjęcia, że w niniejszej sprawie występują istotne zagadnienia prawne we wskazanym wyżej rozumieniu. Problematyka rozumienia pojęcia „ważnych powodów” uzasadniających

ustanowienie przez sąd rozdzielności majątkowej na żądanie jednego z małżonków na podstawie art. 52 § 1 k.r.o. była już wielokrotnie przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego. Z uwagi na fakt, że pojęcie „ważnych powodów” należy do pojęć nieostrych, w orzecznictwie Sądu Najwyższego podjęto próbę dokonania jego wykładni w taki sposób, aby nie nosiła ona cech dowolności, a jednocześnie pozostawiała niezbędną w zróżnicowanych okolicznościach faktycznych swobodę interpretacyjną. Nie jest bowiem możliwe wskazanie w sposób abstrakcyjny jednolitych kryteriów, które przemawiałyby za przyjęciem, że zachodzą ważne powody ustanowienia rozdzielności majątkowej, a ocena w tym zakresie zawsze będzie zależeć od uznania sądu uwzględniającego indywidualne okoliczności każdego przypadku. Wypowiedzi Sądu Najwyższego odnoszące się do tych kwestii są stosunkowo liczne, zawsze jednak opierają się na konkretnym stanie faktycznym (zob. m.in. wyroki: z 9 listopada 1993 r., II CRN 125/93; z 10 lutego 1997 r., I CKN 69/96; z 3 grudnia 1997 r., I CKN 838/97; z 31 marca 1999 r., I CKU 109/98; z 26 stycznia 2000 r., III CKN 585/98; z 14 grudnia 2000 r., I CKN 320/00; z 31 stycznia 2003 r., IV CKN 1710/00; z 24 listopada 2017 r., I CSK 118/17; post. SN z 21 sierpnia 2020 r., V CSK 575/19). Również ewentualna wypowiedź Sądu Najwyższego w sprawie niniejszej musiałaby odnosić się do konkretnych okoliczności faktycznych sprawy. Ze względu na znaczny element swobody w ocenie, jakie przyczyny można uznać za ważne, jest wątpliwe, aby mogła ona zostać sformułowana w sposób abstrakcyjny i mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia innych spraw. Z tego powodu nie można przyjąć, że w sprawie występuje zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Z ustalonych okoliczności faktycznych sprawy, którymi Sąd Najwyższy jest związany na podstawie art. 398³ § 3 k.p.c., nie wynika nic, co pozwalałoby kategorycznie stwierdzić, że zaistniały ważne powody uzasadniające ustanowienie przez sąd rozdzielności majątkowej. Brak jest przy tym oczywistych podstaw do uznania, aby Sąd II instancji przekroczył granice środka odwoławczego, dokonując ponownego merytorycznego rozpoznania sprawy. Na marginesie należy również zauważyć, że formułując zagadnienia prawne, skarżący poczynił założenie, zgodnie z którym separacja faktyczna między stronami uniemożliwia małżonkom

współdziałanie w zarządzie majątkiem wspólnym, co w świetle wiążących ustaleń faktycznych jest założeniem dowolnym.

Z tych przyczyn należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c. Suma zwrotu kosztów równa jest wynagrodzeniu adwokata w wysokości wynikającej z § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 4 ust. 1 pkt 7 oraz § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie. Sąd Najwyższy nie znalazł przy tym podstaw do przyjęcia, że w sprawie występują szczególne okoliczności, o których mowa w art. 102 k.p.c., przemawiające za odstąpieniem od obciążania kosztami strony przegrywającej, zwłaszcza, że wysokość tych kosztów jest umiarkowana.

jw